

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

La data de 28 iunie 2005, Parlamentul României a adoptat Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, ca lege - cadru care reglementează unitar diferite forme de cooperare judiciară internațională în materie penală.

Această lege organică a reprezentat un pas important spre integrarea României în spațiul de libertate, securitate și de justiție al Uniunii Europene, fiind apreciat ca un progres pe plan legislativ în domeniu.

La elaborarea legii a fost avută în vedere legislația Uniunii Europene în vigoare *la acea dată*, precum și instrumentele juridice ale Consiliului Europei în domeniu care fac parte din *acquis-ul* Uniunii Europene.

Legea a fost modificată succesiv în anii 2006, 2008, 2013 și 2017, inclusiv pentru a asigura transpunerea în legislația națională a unor Decizii - cadru extrem de importante adoptate la nivelul Uniunii Europene: **Decizia-cadru 2003/577/JAI a Consiliului din 22 iulie 2003** privind executarea în Uniunea Europeană a ordinelor de indisponibilizare a bunurilor sau a probelor, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 196 din 2 august 2003; **Decizia-cadru 2005/214/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005** privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce sancțiunilor pecuniare, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 76 din 22 martie 2005; **Decizia-cadru 2006/783/JAI a Consiliului din 6 octombrie 2006** privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce pentru

ordinele de confiscare, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 328 din 24 noiembrie 2006, **Decizia - cadru 2009/948/JAI a Consiliului din 30 noiembrie 2009** privind prevenirea și soluționarea conflictelor referitoare la exercitarea competenței în cadrul procedurilor penale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L nr. 328/42 din 15.12.2009, **Decizia-cadru 2008/909/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008** privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 327/27 din 5 decembrie 2008; **Decizia-cadru 2008/947/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008** privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești și al deciziilor de probațiune în vederea supravegherii măsurilor de probațiune și a sancțiunilor alternative, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 337/102 din 16 decembrie 2008; **Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009** de modificare a Deciziilor-cadru 2002/584/JAI, 2005/214/JAI, 2006/783/JAI, 2008/909/JAI și 2008/947/JAI, de consolidare a drepturilor procedurale ale persoanelor și de încurajare a aplicării principiului recunoașterii reciproce cu privire la deciziile pronunțate în absența persoanei în cauză de la proces, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 81/24 din 27 martie 2009 (denumită în continuare **Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009**), **Decizia-cadru 2009/829/JAI a Consiliului din 23 octombrie 2009** privind aplicarea, între statele membre ale Uniunii Europene, a principiului recunoașterii reciproce în materia deciziilor privind măsurile de supraveghere judiciară ca alternativă la arestarea preventivă, **Directiva 2013/48/UE a Parlamentului European și a Consiliului**, din 22 octombrie 2013, privind dreptul de a avea acces la un avocat în cadrul procedurilor penale și al procedurilor privind mandatul european de arestare, precum și dreptul ca o persoană terță să fie informată în urma privării de libertate și dreptul de a comunica cu persoane terțe și cu autorități consulare în timpul privării de libertate și **Directiva 2014/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului** din 3 aprilie 2014 privind ordinul european de anchetă în materie penală

Legea a fost republicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 411 din 27 mai 2019.

2. Schimbări preconizate

Evoluția permanentă a legislației adoptate la nivelul Uniunii Europene în domeniul cooperării judiciare în materie penală, precum și constatarea de către autoritățile judiciare și polițienești precum și de către reprezentanții direcției de specialitate a Ministerului Justiției, a existenței, la nivelul Legii nr. 302/2004 privind cooperarea

judiciară internațională în materie penală, a unor reglementări *perfectibile* au condus la elaborarea prezentului proiect de lege.

2.1. Din perspectiva legislației Uniunii Europene proiectul de lege asigură transpunerea, în dreptul intern, a articolului 5 din Directiva (UE) 2016/1919 a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2016 privind asistența juridică gratuită pentru persoanele suspectate și persoanele acuzate în cadrul procedurilor penale și pentru persoanele căutate în cadrul procedurilor privind mandatul european de arestare.

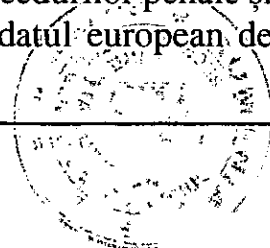
2.2 Proiectul de lege aduce precizări privind regimul de efectuare a traducerilor, atunci când acestea se dispun de către Ministerul Justiției, pentru a se asigura un tratament similar celor dispuse de către autoritățile judiciare, având în vedere faptul că sunt efectuate ca urmare a cererilor formulate de către acestea.

2.3. Proiectul de lege aduce modificări sistemului actual de extrădare și al celui privind mandatul european de arestare

2.3.a.Din perspectiva extrădării, au fost aduse modificări articolului 71 „Preluarea extrădatului”.

Deși atribuțiile Ministerului Justiției de a întocmi și transmite cererea de tranzit în cazul în care pentru preluarea persoanei extrădate rezultă din reglementarea actuală, s-a considerat că este necesară o reglementare expresă, în cuprinsul unui alineat separat, pentru claritate.

2.3.b.Din perspectiva mandatului european de arestare, au fost aduse modificări și/sau completări unor articole din legea în vigoare, pentru a asigura transpunerea articolului 5 din Directiva (UE) 2016/1919 a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2016 privind asistența juridică gratuită pentru persoanele suspectate și persoanele acuzate în cadrul procedurilor penale și pentru persoanele căutate în cadrul procedurilor privind mandatul european de arestare.

Ca urmare a analizei conformității dispozițiilor Directivei cu cele ale legislației române în vigoare s-a constatat că singura prevedere care încă nu se regăsește în legislația română este aceea menționată în articolul 5 din Directivă și anume, de a asigura condițiile pentru acordarea persoanei solicitate în baza unui mandat european de arestare asistență juridică gratuită și în statul emitent al mandatului european de arestare, în cazul în care acesta este emis în faza de urmărire penală.

Modificările vizează situația în care România este atât stat emitent al mandatului european de arestare cât stat de executare.

Rolul avocatului din statul membru emitent este de a oferi asistență avocatului din statul membru de executare furnizându-i informații și consultanță pentru a permite persoanei căutate să își formuleze apărările în procedura de executare a mandatului european de arestare.

Prin urmare, modificările preconizate urmăresc punerea în acord a legislației naționale cu legislația comunitară, prin adoptarea unor dispoziții legale care să sporească ocrotirea acestui drept fundamental și în materia mandatului european de arestare.

Completarea legislației naționale în materie se impune ca o necesitate și din perspectiva evitării, pe viitor, a unor eventuale decizii de refuz sau de amânare a executării mandatelor europene de arestare emise de autoritățile române, decizii care ar putea avea consecințe negative asupra înfăptuirii justiției.

Modificările și completările vizează articolul 91 „Informații suplimentare și garanții” și articolul 106 „Drepturile persoanei arestate în baza unui mandat european de arestare”.

2.4. Proiectul de lege aduce modificări și completări dispozițiilor Titlului VI din legea în vigoare intitulat „Dispoziții privind cooperarea cu statele membre ale Uniunii Europene în aplicarea Deciziei-cadru 2008/909/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală

care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană

Sub acest aspect, au fost modificate 7 articole din legea în vigoare, art. 164 „Atribuțiile Ministerului Justiției”, art. 176 „Atribuțiile Ministerului Justiției”, art. 177 „Consultarea statului de executare” art. 179 „Procedura în fața judecătorului delegat pentru executarea pedepselor privative de libertate”, art. 180 „Recunoașterea parțială și adaptarea pedepsei în statul de executare” art. 181 „Transferarea, sub escortă, a persoanei condamnate din România în statul de executare” și art. 183 „Atribuțiile instanței de executare” și au fost introduse 2 articole noi: art. 179¹ „Procedura la instanța de executare” și art. 179² „Atribuțiile instanței de executare”

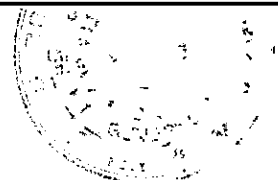
Modificările vizează precizarea și completarea soluțiilor legislative identificate anterior și, accelerarea și simplificarea procedurilor.

Astfel, prin transferarea către instanța de executare a competenței întocmirii certificatelor necesare pentru transferarea din România în alt stat membru al Uniunii Europene a unei persoane condamnate se asigură accelerarea procedurilor, în sensul că această instanță se află deja în posesia informațiilor detaliate necesare pentru completarea documentelor, fiind astfel eliminată o corespondență suplimentară din partea Ministerului Justiției, care duce la prelungirea procedurii.

2.5. Proiectul de lege aduce modificări și Titlului VIII, „Asistența judiciară în materie penală”

2.5.a. A fost completat textul art. 250, „Transferul temporar al persoanelor deținute pe teritoriul statului solicitant”. Au fost introduse prevederi care să permită autorităților române să asigure menținerea în detenție a persoanei care a fost transferată temporar, în urma identificării în practică a unor dificultăți în transferarea temporară a unor persoane pe teritoriul României.

2.5.b. Au fost aduse modificări și completări secțiunii a 3-a, care privește cooperarea cu statele membre ale Uniunii Europene în aplicarea Deciziei-cadru 2003/577/JAI a Consiliului din 22 iulie 2003 privind executarea în Uniunea

Europeană a ordinelor de indisponibilizare a bunurilor sau a probelor, pentru următoarele motive:

Regulamentul (UE) 2018/1805 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de indisponibilizare și de confiscare urmează să devină aplicabil între statele membre ale Uniunii Europene, din 19 decembrie 2010.

Regulamentul nu se aplică și nu este obligatoriu pentru Irlanda conform articolelor 1 și 2 și articolului 4a alineatul (1) ale Protocolului nr. 21 privind poziția Regatului Unit și a Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție, anexat la TUE și la TFUE. De asemenea, regulamentul nu este obligatoriu nici pentru Regatul Danemarcei, în conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la TUE și la TFUE, acest stat neparticipând la adoptarea acestui regulament, care, pe cale de consecință, nu i se aplică.

În acest context, pentru a facilita activitatea practicienilor și pentru evitarea oricăror dificultăți în recunoașterea și executarea ordinelor de indisponibilizare și confiscare, a fost completat articolul 276, „Înțelesul unor termeni sau expresii”

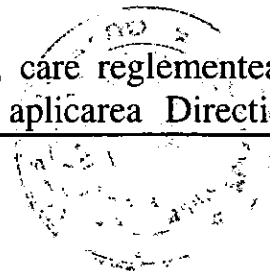
Pentru identitate de rațiune, a fost completată și secțiunea a 5-a, care reglementează cooperarea cu state membre ale Uniunii Europene și aplicarea Deciziei-cadru 2006/783/JAI din 6 octombrie 2006 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce la ordinele de confiscare, respectiv articolului 307 „Definiții”.

2.5.c. Au fost aduse modificări și secțiunii a 4-a, privind cooperarea cu statele membre ale Uniunii Europene în aplicarea Deciziei-cadru 2005/214/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce a sancțiunilor pecuniare.

În aplicarea deciziei-cadru, Ministerul Justiției a fost inițial desemnat să primească toate certificatele privind sancțiuni pecuniare aplicate în alte state membre ale Uniunii Europene și transmiterea către judecătoriile competente din punct de vedere teritorial. În practică, s-a constatat atât primirea unui număr foarte mare de documente, cât și tendința autorităților din statele emitente de a continua corespondența ulterioară prin Ministerul Justiției.

În acest context, pentru accelerarea procedurii, competența de primire a certificatelor a fost transmisă către judecătorii, în acest sens fiind modificat art. 291 „Autorități competente”.

2.5.d. Au fost aduse modificări/completări secțiunii a 6-a, care reglementează cooperarea cu statele membre ale Uniunii Europene în aplicarea Directivei

2014/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind ordinul european de anchetă în materie penală.

Modificările/completările privesc de asemenea procedura de transferare temporară a unei persoane deținute (articolul 343 „Transferul temporar către statul emitent al persoanelor supuse unei măsuri privative de libertate în scopul ducerii la îndeplinire a unei măsuri de anchetă”), rațiunea descrisă la punctul 2.4.a fiind identică.

Totodată, au fost completate dispozițiile referitoare la tranzitarea teritoriului altui stat, în ipoteza în care o astfel de măsură este necesară pentru transferarea temporară.

2.5.e. Au fost introduse dispoziții în vederea punerii în aplicare a Regulamentului (UE) 2018/1805 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de indisponibilizare și de confiscare urmează să devină aplicabil între statele membre ale Uniunii Europene, din 19 decembrie 2010. Potrivit dispozițiilor regulamentului, statele membre trebuie să notifice care sunt autoritățile competente, regimul lingvistic, care sunt autoritățile centrale și cerințele pentru documentele anexate ordinelor de indisponibilizare/confiscare. În acest sens, au fost introduse 4 articole de la 327¹ la 327⁴.

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

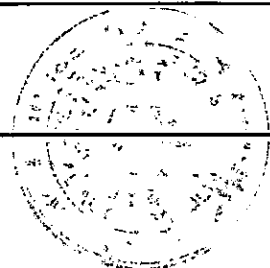
2. Impact asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Impact social

4. Impact asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

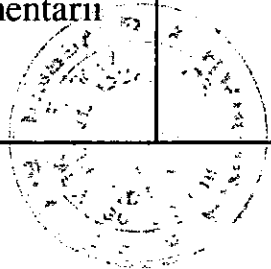
5. Alte informații Nu este cazul.**Secțiunea a 4-a**

**Impactul financiar asupra bugetului general consolidat,
atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)**

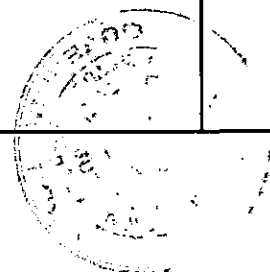
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

- în mii lei (RON) -

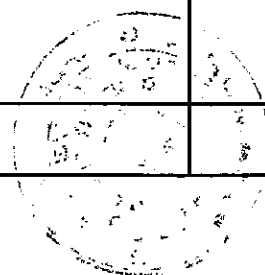
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal						

ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații						
Secțiunea a 5-a						
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente						
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
4. Evaluarea conformității:						
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
Denumirea actului sau documentului comunitar,	Gradul de conformitate (se conformează / nu se conformează)		Comentarii			

numărul, data adoptării și data publicării			
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente			
6. Alte informații – Nu este cazul.			
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ Proiectul de act normativ a fost supus procedurii de transparență legislativă.			
1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate Proiectul de act normativ nu a fost supus unor asemenea dezbateri.			
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ Proiectul de act normativ nu a fost supus unor asemenea dezbateri.			
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative Proiectul de act normativ nu a fost supus unor asemenea dezbateri.			
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente Proiectul de act normativ nu a fost supus unor asemenea dezbateri.			
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ			

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Proiectul prezentului act normative a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 856/2020.	
6. Alte informații	
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	
3. Alte informații – Nu este cazul.	
Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente.	
2. Alte informații – Nu este cazul.	

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

LUDOVIC ORBAN

